

«Εἶπε τότε ὁ Χενταὶ τὸ χρονόγραμμα αὐτῆς :

«Ἐκτίσεν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τὴν γέφυραν ταύτην ὁ Ἄναξ Σελίμ» Ἔτος 957 (Ἐγείρης).

Ἄτερον χρονόγραμμα τοῦ Χενταὶ :

«Ἐφθρεν εἰς πέρας τὴν γέφυραν τοῦ Σουλεϊμάν ὁ Σουλτάνος Σελίμ».

Αἱ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γέφυρας δαπάναι ἀνήλθον εἰς τὸ πᾶσον τῶν ἑκατῶν δεκατεσσάρων φορτίων (γλουζίων, «γλούκι=100 χ. γρ.) 73850 ἄσπρων.

Ἄτερον χρονόγραμμα : «Τετέλεσται τὸ τῆς γέφυρας ἔργον».

Ἐντεῦθεν ἐκκινήσαντες πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ καὶ διελθόντες διὰ μέσου ἀκμαζόντων καὶ καλῶς καλλιεργουμένων χωρίων, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ φρούριον τῆς Σηλυβρίας.

Περιγραφή τοῦ φρουρίου τῆς Σηλυβρίας.

Τὸ χωρίον τοῦτο φρούριον μνημονεύεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Σηλύβρη, υἱοῦ τοῦ Γιάνκο, (υἱοῦ) τοῦ Μαδριάν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἔχει κτίσει αὐτό.

Τὸ φρούριον εἶναι ἐκτισμένον ἐπὶ τῆς παραλίας. Ὁ Σουλτάνος Μουράτ Χάν, ὁ πορθητῆς τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐκνύριευσεν τοῦτο καὶ τὸ Σελχούν μετὰ τὴν Ἀδριανουπόλιν.

Μετὰ ταῦτα δ' ὅτε ὁ ἔνδοξος καὶ νικηφόρος Σουλτάνος Μουράτ Χάν κατατροπώσας τοὺς ἀπίστον εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Κοσσόβου ἐθεώρει τὰ πτώματα αὐτῶν μὲ βλέμμα παραδειγματισμοῦ, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μιλόση Κομπελάκι, ὀρμήσαντος κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔπεσε μάρτυς.

Κατὰ τινὰς ἀφηγήσεις ὁ Μιλόση οὗτος προσῆλθεν ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ πρεσβευτοῦ πρὸς τὸν Σουλτάνον Μουράτ καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν.

Ἄλλ' αὐτοστιγμὴ μετὰ τὴν δολοφονίαν οἱ σωματοφύλακες τοῦ Σουλτάνου κατεκρούρησαν τὸν ἐπάρατον.

Μετὰ τὸ γεγονός τοῦτο ἀπολέσαντες οἱ ἄπιστοι πᾶσαν πλέον ἡσυχίαν (ἔστασίασαν καὶ) εὔρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδράμουν εἰς διάφορα μέρη εἰς τὰ ὑπὸ τῶν μουσουλμάνων κατειλημμένα φρούρια. Οὗτω πολιορκήσαντες καὶ τὸ τῆς Σηλυβρίας φρούριον ὑπήγαγον τοῦτο ὑπὸ τὴν κατοχὴν των.

Μετέπειτα ὅμως, ὅτε ὁ Βαγιαζίτ Χάν ὁ Κερανόσας κυριεύσας εἰρηνικῶς τὸ ἡμισυ τῆς Κων/πόλεως ὑπέταξεν εἰς τὴν μουσουλμανικὴν κυριαρχίαν, ὅλα τὰ μέρη τὰ μέχρι τῶν συνοικιῶν τῶν Πυλῶν : Τζεπέ Ἀλή Καπουσοῦ Ἀγιὰ Καπουσοῦ καὶ Πετρέ Καπουσοῦ, τὸ Γκιουλ-Δζαμή ἦτο ὁ εὐκτίριος

Εἰς τὸ γινώσκοντες
Σηλυβρίας.
Ιω. Σπαθάρη
Σηλυβρίας
Θρακίαι
τ. 1936
ο. 158-162

τὴν οἰκουμένην («εἰς τὸ τέταρτον τὸ κατωκνημένον» τῆς ὑδρογείου σφαίρας). Πλάτυς, ἐπίπεδος, στρογγύλος, λευκὸς καὶ μικρὸς ὁ πλάταξ, βάρους μιάς ὀκάς ἕκαστος, ἀποτελεῖ τοιαύτην τράπεζαν τοῦ Κυρίου τῆς δόξης, ἐτοιμὴν, κεκαλυμμένην διὰ φαγητοῦ εὐγεύστου, ὅπερ οὐδεμίαν κἄν ὀσμὴν ἰχθύος ἔχει.

Τὸ εὐλογημένον ὄνομα τοῦτο ὑδρόβιον (ζῳον) εἶναι πολὺ σπάνιον. Τὸν δὲ ἀντακαῖον ἄπαξ εἰς πενταετίαν ἢ δεκαετίαν δύναται τις νὰ ἐπιτύχη εἰς τὴν λίμνην ταύτην καὶ μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἢ δυτικὸν ἀριθμὸν, ἐνῶ εἰς τὸν ποταμὸν Λούναβιν ἀφθόνως ἀλιεύεται ὁ ἰχθύς οὗτος.

Ἡ ἀπόστασις τοῦ μεγάλου τούτου Τσεκμεδῆ καὶ τοῦ μικροῦ Τσεκμεδῆ ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἶναι 12 μίλια. Ἡ περιφέρεια τῆς λίμνης αὐτῆς ἐπίσης εἶναι δώδεκα μίλια. Ἑπτὰ ὄρυακες ἐκ τῶν περιχώρων ἐκβάλλουσιν τὴν λίμνην ταύτην. Οἱ κυριώτεροι ἐκ τούτων εἶναι : ὁ ὄρυαξ Ἀζατλή-Δερεσῆ, ὁ τῆς Τσατάλδζας, ὁ Μπαμπάνκας, καὶ ὁ Κοδάκ-Δερεσῆ. Κατὰ τοὺς δομεῖς χειμῶνας καὶ ἡ λίμνη αὕτη χύνεται εἰς τὸν Μαρμαρῶν. Τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης εἶναι ὑφάλμυρον.

Ἡ λίμνη ἔχει ἰδιαιτέρον Ἐμίνην (θεματοφύλακα-ἐπιμελητὴν). Ἀστυνομικὸς σταθμὸς μετὰ διευθύνσεως τελωνείου ἐπιθεωροῦσι καὶ ἐρευνῶσι παρὰ τὴν γέφυραν τὰ ἐμπορεύματα τῶν ταξειδευόντων, σημειοῦντες καὶ συλλαμβάνοντες τοὺς κλέπτας καὶ τοὺς λαθροεμπόρους καὶ εἰσπράττοντες φόρον διαμετακομίσεως ἐκ τῶν φορτίων.

Εἰς τὴν λίμνην τοῦ Μεγάλου Ζευγματοῦ ἀλιεύονται : πλάταξ καὶ φιδόψαρα πολὺν περὶζήτητα. Ἐκ τῆς ἐκβολῆς τῆς λίμνης ὑπάρχει μιά γέφυρα, ἐκτισμένη μετὰ παραδειγματικῆς τέχνης. Ὁ πρῶτος θεμελιωτὴς αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ Σουλτάνος Σουλεϊμάν, ὁ δὲ Σουλτάνος Σελίμ ὁ Β' ἔφερεν εἰς πέρας τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς, ἣτις τυγχάνει ἀριστοτέχνημα τοῦ γηραιοῦ ἀρχιτέκτονος Σηνάγ, (ἦν) μακαρίτου. Ἡ γέφυρα ἔχει εἴκοσι ἕξ ἀψίδας, ἐκάστη ἐκ τῶν ὁποίων ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ὑψωμένην πρὸς τὸν Γαλαξίαν (καὶ) τὴν Σελήνην ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὑψοῦται (εἰς τὸ κενόν) δίξην οὐρανοῦ τόξου. Τὸ μῆκος τῆς γεφύρας ἀπὸ τοῦ βορρᾶ πρὸς νότον εἶναι ἑνὸς μιλίου. Ἐκτισμένη αὕτη ἀποκλειστικῶς διὰ λελαξευμένων λίθων πολὺν στερεῶς, λάμπει ὡσεὶ κάτοπτρον.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς γεφύρας ἐπὶ λευκοῦ ἀκατεργάστου μαρμαροῦ εἶναι ἐγκεχαραγμένα διὰ χειρὸς (γραφῆς) τοῦ ἐκ Καρά-Χισάρ Χασάν Τσελεπῆ τὰ ἑξῆς χρονογράματά της :

«Ὁ Σουλτάνος τῶν χωρῶν Ἀράβων καὶ Περσῶν ὁ Σουλτάνος υἱὸς
 »Σουλτάνου, ὁ Σουλτάνος Σελίμ Χάν, υἱὸς τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμάν
 »Χάν, υἱοῦ κ.τ.λ.»

Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ μετὰ μαγικῆς τέχνης καλλιτεχνηθεῖσαν ὑπάρχει τὸ κάτωθι χρονόγραμμα τῆς γεφύρας :

οἰκός μας, ἡ δὲ μονὴ (τεκές) Σιρκεδζή ἦτο τὸ δικαστήριόν μας.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἔτος ἐκ νέου ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν μουσουλμάνων τὸ φρούριον τοῦτο τῆς Σηλυβρίας μερίμνη τοῦ μακαρίτου νῦν βασιλῆ- παιδος τοῦ Ἀλεμσάχ.

Ὅτε δέ, βραδύτερον ὁ Βαγιαζίτ ὁ Κεραυνὸς ἔπεσε (θῦμα) δόλου καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Κων/πόλεως ἐξεδίωξε τὸν μουσουλμα- νικὸν λαὸν ἐκ Προύσης καὶ Ἀδριανουπόλεως, τότε καὶ τὴν Σηλυβρίαν ἐξεκένωσεν ἀπὸ τοῦς μουσουλμάνους, οἵτινες προσέφυγον εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ Ἕλληνες ἐκυρίευσαν τὴν Σηλυβρίαν, μὲ σθένος δὲ καὶ καρτερίαν κατέστησαν αὐτὴν ἀκμάζουσαν.

Κατόπιν ὅμως ὁ πατὴρ τῆς νίκης (Πορθητῆς Σουλτάνος Μωάμεθ Χάν ὁ θεῖος ἐκ νέου κατέλαβε τὸ φρούριον τῆς Σηλυβρίας διὰ μέσου τοῦ Μαχμουὺ Πασᾶ.

Ἡ Σηλυβρία εἶναι κομόπολις τῆς διοικήσεως Ἐγιούπ μὲ (βαθμὸν) ἑκατὸν πενήκοντα (βαλαντίων) ἄσπρων. Ἔχει ἀρχαιαστυνόμον, θέσιν τοποτηρητοῦ διοικητοῦ, ἀρχηγοῦ Πενιτσάων καὶ ἀγορανόμον, Μουφτήν καὶ κοινοτικὸν ἀντιπρόσωπον δὲν ἔχει, ἀλλὰ πολλοὺς προκρίτους καὶ εὐγενεῖς.

Χαρακτηριστικὰ τοῦ φρουρίου Σηλυβρίας.

Ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Νορποντίδος καὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Κωνσταν- τινουπόλεως (Σταμπούλ) ἐκτισμένον ἐπὶ θημωνίας λείας καὶ γιμνῆς βρα- χώδους γῆς (ἐν τῷ κειμένῳ: balçin ἀντὶ γαλçin) τὸ λίαν χαρίεν τοῦτο φρούριον ἔχει σχῆμα τετραγώνου, τεσσαράκοντα ἑπτὰ πύργους καὶ μίαν πύλην, ἀνοιγομένην εἰς τὴν βόρειον αὐτοῦ πλευρᾶν.

Ἡ περιφέρεια αὐτοῦ εἶναι 2500 μέτρων (βημάτων). Ἐντὸς αὐτοῦ διαμένουσι 2000 ἄτομα εἰς πεντακοσίας κεραμοσκεπεῖς στερεᾶς οἰκίας.

Ἐντὸς τοῦ φρουρίου ὑπάρχει ἐπίσης ἓν Σουλτανικὸν δζαμίον, μετα- τραπὲν ἀπὸ ἐκκλησίαν χριστιανῶν. Χάνια, λουτρόα, ἀμπέλους καὶ κήπους δὲν ἔχει.

Ἐκ τῶν μεγάρων (ἀνακτόρων) αὐτοῦ ἰδίᾳ διακρίνεται τὸ κομψὸν καὶ καλλιτεχνικὸν μέγαρον τοῦ Χαϊδάρ Ἀγά, ἀτενίζον πρὸς τὴν ἀκτὴν.

Τὸ προάστειον (Varos) Σηλυβρίας.

Ἐπὶ τῆς παραλίας ἐκτισμένον καὶ ἀποτελούμενον ἐκ δέκα ἕξ συνοι- κίων καὶ 1600 στερεῶν οἰκιῶν μετ' ἀμπέλων καὶ κήπων, τὸ προάστειον

τοῦτο εἶναι δολόκληρος πόλις, ὑπενθυμίζουσα συνοικίαν τῆς Κων/πόλεως.

Πραγματικῶς κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἱστορίας Γιενουάν ἢ Σηλυβρία ὑπῆρξε μία γωνία τοῦ φρουρίου τῆς Κων/πόλεως. Καὶ νῦν εἰσέτι φαίνονται σαφῶς ἴχνη τειχῶν φρουρίου ἀπὸ Κων/πόλεως μέχρι Σηλυβρίας.

Ἐτέραν γωνίαν τοῦ τείχους τοῦ ἀρχαίου φρουρίου τοῦ Βυζαντίου ἀπετέλει ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου τὸ φρούριον Δέρκων.

Ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῆς Σηλυβρίας καὶ τῶν Δέρκων εἶναι 11 ὥρων. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων φρουρίων βλέπομεν καὶ τώρα ἀκόμη ἑπτὰ σαφέστατα στρώματα τειχῶν φρουρίων, ἑπτὰ στρώματα ἀκροπόλεων καὶ τάφρων εἰς ἀπειράριθμα δὲ σημεῖα ἐπάλλξεις καὶ τοίχους.

Ἄλλη γωνία (τοῦ φρουρίου Κων/πόλεως) ἦτο τὸ φρούριον Γιουρούς ἐπὶ τῆς Ρουμελικῆς παραλίας τῶν στενῶν τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Ἐκεῖθεν τὸ τεῖχος τοῦ φρουρίου διῆκε τὰ Θεραπειά, τὸ Νεοχωρὶ (Γιενί—Κιόϊ), τὸ Ρούμελη-Χισάρ, τὸ Μεσάχωρον (Ἄρτά-Κιόϊ) τὸ Διπλοκίονιον (Μπεσικτάς) μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Κουρσουνλοῦ-Ματζέν (Στέρνα-μολυβδοσκεπής)—Μπουρνού, εἰς τὸ Τόπχανε. Τὰ δὲ ἀπὸ τὸ Μέιτ Ἰσκειλεσῆ σημεῖα τοῦ Κασίμ Πασα, Χάσκιοϊ, Σούτλουτζε μέχρι τοῦ Ἐγιοῦπ (ἦσαν ἀκίνδυνα ἀπὸ ξηρᾶς ἐπειδὴ) εὐρίσκοντο ἐντὸς τοῦ κόλπου. Εἰς δὲ τὸ Σεράϊ Μπουρνού, Κουρσουνλοῦ-Ματζέν καὶ Κῆζ Γκουλεσῆ (Πύργος τοῦ Λεάνδρου) ἦσαν τοποθετημένα βαρεὰ πυροβολικὰ καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς οὐδὲν τῶν σημείων τούτων ὑφίστατο φόβος ἀπειλῆς (κινδύνου). Διὰ τοῦτο δ' ἔλειπον, εἰς τὰ σημεῖα ταῦτα, τεῖχη φρουρίου. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἐπταφυρίου (Γιεδι-Γκουλέ) πάλιν καὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Προποντίδος μέχρι τῆς Σηλυβρίας διήκουν τεῖχη φρουρίων.

Κατὰ τὸν ὑπολόγισμὸν τοῦτον τὸ σημερινὸν φρούριον τῆς Κων/πόλεως, ἀπετέλει, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὸ ἐσωτερικόν, οἰονεὶ, φρούριον αὐτῆς. Μετέπειτά ὅμως ἐπιδραμόντες ἐχθροὶ ἀπὸ τὴν Ρούμελην κατεδάφισαν καὶ ἐξηφάνισαν τὰ τεῖχη ταῦτα.

Ἄλλ' ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ προκειμένον....

Ἡ Σηλυβρία ἔχει δεκαοκτὼ μιχράμια. Τὸ τέμενος : Καρά-Πιρί-Πασά-Δζαμί ἔχει ἓνα μναρὲν μὲ εὐρύχωρον ἐσωτερικὸν διαμέρισμα, καλεῖται δὲ Οὐλοῦ-Δζαμί.

Ὁ κτίτωρ αὐτοῦ εἶναι ὁ ἐκ τῶν ὑπουργῶν τοῦ Σελίμ Χάν τοῦ Α' (Πιρ-Πασά) ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀμποῦ-Μπίρ τοῦ πιστοῦ, γένοιτο ὁ Θεὸς εὐχαριστημένος (εὐδοκῆσαι) ἀπ' αὐτόν. Τὸ τέμενος ἔχει μεγάλην ἐνορίαν. Εἰς οὐδεμίαν χώραν δύναται τις νὰ συγαντήσῃ τοιούτους στύλους (κίονας), ἐκ πολυτίμου λίθου χρώματος ἠλέκτρον, ὅποιοι εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ σοφᾶ (αἰθούσης) τοῦ ἐξωτερικοῦ διαμερίσματος τοῦ μιχραμπίου αὐτοῦ. Ἔχει εὐαγῆ καθιδρύματα, μεδρεσέν, σπουδαστήριον καὶ νηπιαγωγεῖον, πάντα

μολυβδοςκεπῆ χρώματος κυανοῦ. Ἄλλο δζαμίον ἐκτὸς αὐτοῦ δὲν γνωρίζω.

Ἐχει εἰσέτι δεκαεξ μικρὰ καὶ μεγάλα χάνια, ὅλα κεραμοσκεπῆ ἐρυθροῦ χρώματος. Ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας μεταξὺ ὄλων τυγχάνει τὸ Κασσάμ-Τσελεπῆ-Χάνι, μετ' ἀγορᾶς ἐξ ἑκατὸν ἐν ὄλῳ καταστημάτων, εἰς τὰ ὅποια συγκεντροῦνται ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα.

Ἐπειδὴ ἡ κωμόπολις εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ τῶν ταξειδευόντων, οἱ πεταλωταὶ αὐτῆς πραγματοποιοῦσι καὶ καρποῦνται τὰ περισσότερα κέρδη. Ὁ ἰδιοκτῆτης αὐτοῦ τοῦ χανίου Κασσάμ Τσελεπῆς εἶναι ἐπίσης ἐκ τοῦ γένους τοῦ Καρά-Πιρι-Πασᾶ.

Ἐχει ἐπίσης δύο λουτρά, τὸ ἐν ἐκ τῶν ὁποίων μὲ ἀφθονον καλὸν ὕδωρ ἀνίκει εἰς τὸν Πιρι-Πασᾶν. Ἐχει καὶ Σουλτανικὸν κῆπον μὲ λαχανοκηπουροὺς καὶ ἀρχικηπουρόν, δημοσίους ὑπαλλήλους.

Πᾶσαι αἱ στερεῶς κατεσκευασμένα καὶ εὐρύχωροι οἰκίαι τῆς πόλεως εἶναι ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, τὰ δὲ παράθυρα (ἀναγνωστέον *tezenleri*, οὐχὶ δὲ *ruz-nehri*—ὁ ποταμὸς τῆς ἡμέρας ὡς ἔχει κατὰ λάθος τὸ κείμενον) αὐτῶν εἶναι ἐστραμμένα πρὸς δυσμάς.

Ἐκτὸς τούτων ἡ Σηλυβρία ἔχει καὶ μεγαρα, πολυτελῶς κεκοσμημένα πολυώροφα, μὲ θελκτικὸς ἐξώστας.

Τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς μέρος εἶναι πεφυτευμένον μὲ ἀμπελώνας. Κάτωθι τοῦ φρουρίου εἶναι πολλοὶ μύλοι, εἰς δὲ τὴν δυτικὴν αὐτῆς πλευρὰν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ εἰς Τσορλοῦ (Τυρολόην) ὑπάρχει μίᾳ μακρὰ γέφυρα τοῦ Σουλεϊμᾶν Χάν μετὰ 33 ἀψίδων.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ γέφυρα εἶναι κάπως χαμηλὴ, αἱ δὲ ἀψίδες αὐτῆς ὀπωσοῦν βεβλαμμένα. Κεῖται ἐν τούτοις, ἡ γέφυρα ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀρμόζουσαν θέσιν τῆς.

Εἰς τὸ πρὸς τὴν πόλιν ἄκρον τῆς γέφυρας ταύτης ὑπάρχει τὸ προσκύνημα Σαδῆ-Μπαμπά-Ζιγιαρετῆ, μονίδιον τῶν Μπεκτασίδων, ἐντὸς τοῦ ὁποίου οὗτος εἶναι τεθαμμένος, οἱ δὲ μοναχοὶ (δεοβίσαι) εἶναι ἐπίσης πτωχοὶ μπεκτασίδες.

Ὁ Βεζύρης Χαϊδάρ Ἄγα Ζαδὲ εἶναι ἐπίσης ἐνταφιασμένος ἐνταῦθα παραπλεύρως πρὸς τὸν Σαδῆ-Μπαμπᾶν ἐντὸς τοῦ παρὰ τὴν γέφυραν μονιδίου τούτου.

Ὁ Χαϊδάρ Ἄγα Ζαδὲ οὗτος εὐτυχίσας ν' ἀξιώθῃ ὑψίστων ὑπουργημάτων τῆς δυναστείας τοῦ Ὄσμᾶν, ὡς τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἀρχηγοῦ Γενιτσαρῶν, ἀρχιστρατήγου (καὶ ἀρχιναύαρχου) Βαγδάτης καὶ Αἰγύπτου καὶ τοῦ τοποτηρητοῦ (τῆς Μεγάλης Βεζυρείας), τελευταίως ἠξιώθη νὰ τῷ ἐμπιστευθῇ ὁ Σουλτάνος γενναιοδῶρος τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σιλιστρίας. Ὅτε λοιπὸν μετέβαινεν οὗτος ἐκεῖ ὁ (ἐπιχαλούμενος) στραβόλαιμος Μεχμέτ Πασᾶς διέταξε νὰ φρονέσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν Σηλυβρίαν καὶ

ἔστειλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Πύλην τοῦ Κράτους, τὸ δὲ πτώμα αὐτοῦ ἐτάφη ἐνταῦθα.

Ἐκκινήσαντες καὶ ἐντεῦθεν καὶ διελθόντες πρὸς δυσμὰς τὰ καλῶς καλλιεργούμενα καὶ ἀκμάζοντα χωρία ἐφθάσαμεν εἰς τὸ φρούριον Τσόφλου (Τυρολόης).

Περιγραφή τοῦ ἀρχαίου φρουρίου Τυρολόης.

Ἐκτίτωρ αὐτοῦ εἶναι ὁ Γιάνκο υἱὸς τοῦ Μαδιάν, ὡς λέγουσιν. Ὁ πρῶτος πορθητὴς αὐτοῦ τῷ 720 (Ἐγείρης) ὑπῆρξεν ὁ πορθητὴς τῆς Ἀδριανουπόλεως νικηφόρος Χουδαβεντικιάρ (Σουλτάνος Μουράτ ὁ Α'). Ἄν καὶ ἀπῆλθεν οὗτος ἐκ Τυρολόης ἀφοῦ μέχρι θεμελίων κατεδάφισε τὸ φρούριον αὐτῆς, οἱ ἄπιστοι, μετὰ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐκείνου ἐν Κοσσυφοπέδιφ, ἐπεσκεύασαν αὐτὸ καὶ εἰς πολλὰ σημεῖα ἀνακαίνισαν ἐκ βάθρων τὸ φρούριον καὶ ὑπήγαγον τοῦτο ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν κατοχὴν.

Ἐκτίτωρ αὐτοῦ ὁ Βαγιαζίτ Χάν ὁ Κεραυνὸς ἐκυρίευσεν αὐτὸ μετέπειτα καὶ πάλιν ἐκρήμνισε τὰ τείχη καὶ τὰς πύλας αὐτοῦ. Καὶ νῦν ὁμοῦ φαίνονται εἰσέτι τὰ ἴχνη τῶν τειχῶν τῆς βορείου πλευρᾶς τῆς πόλεως.

Ἐκτίτωρ αὐτοῦ ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ Χάν ὁ Πορθητὴς ἐκυρίευσεν αὐτὴν βραδύτερον.

Ἡ Τυρολόη εἶναι κομόπολις ἱερὰ ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ χακίμη (ἀρχοντος, ἱεροδικαστοῦ) Ἀδριανουπόλεως μετὰ (βαθμὸν) ἑκατὸν πενήκοντα (βαλαντίων) ἄσπρων.

Ἡ ὑποδιοίκησις τῆς Τυρολόης ἀποτελεῖται ἀπὸ τριάκοντα χωρία. Εἶναι δ' ἡ Τυρολόη ἔδρα τοποτηρητοῦ διοικητοῦ, ἀρχηγοῦ Γιενιτσάρων, ἀγορανόμου, ἀστυνομικῆς διευθύνσεως.

Ἐν καιρῷ Σουλτανικῆς ἐστρατείας τὸν λαὸν ἐκάστης χώρας τοῦ Κράτους ὀνομάζουσι μετὰ ἐν εἶδος «Ἐρᾶν» (μέτρον, γνώμων). Εἰς παρομοίαν περιπτώσει τὸν κάτοικον τῆς Τυρολόης καλοῦσι μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ «Βεῖ Οὐλὰν τοῦ Ἐρᾶν» (;).

Ἡ πόλις ἔχει ἐν ὅλῳ τρεῖς χιλιάδας περίπου κεραμοσκεπεῖς μονωρόφους καὶ πολυωρόφους, λιθοκτίστους οἰκίας, ἀποτελούσας δεκαπέντε μουσουλμανικὰς καὶ δεκαπέντε χριστιανικὰς συνοικίας.

Ἰδοὺ τὰ ὀνόματα τῶν κυριωτέρων ἐξ αὐτῶν: Συνοικία Ἀραμπαδζή-Μπασῆ Μαχαλλεσῆ, Μουслиχεδδὶν Ἐφένδη μαχαλλεσῆ, Κετσεδζή Ζαδέ, Ἀπὰς-Ζαδέ, Καραδζὰ Ἀχμέτ Σουλτάν, Μπουρχάν Ζαδέ, Χισάρ (Ἀκροπόλεως) Μαχαλλεσῆ, Ἐλχὰτς Γανί, Μουσταφὰ Ἐφένδη, Ὀδοὺν παζαρή (ξυλαγορᾶς) μαχαλλεσῆ. Ἐκάστη τούτων ἔχει καὶ ἐν μεσοδζήτιον,